

การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพ ภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

The Development of School Administrative Model for Achieving Internal Quality Assurance of Secondary Schools in South Andaman Area

วัชรศักดิ์ สงค์ปาน* วัน เดชพิชัย และเรวัตี กระโหมวงศ์

Watcharasuk Songpan*, Wan Dechpichai and Rewadi Krahamwong

โรงเรียนเมืองกลาง
Muangthalang School

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน 2) เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยมีวิธีวิจัย 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาการบริหารโรงเรียนโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก ระยะที่ 2 ร่างรูปแบบของการบริหารโรงเรียน และตรวจสอบยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ จนกระทั่งได้ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียน ระยะที่ 3 ตรวจสอบความตรงของรูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย และประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรูปแบบกับนิยามตัวแปรโดยวิธี VCI ได้รูปแบบที่สมบูรณ์ และระยะที่ 4 สรุปรูปแบบและแนวทางการเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยการจัดประชุมสนทนากลุ่ม รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน รูปแบบมี 4 องค์ประกอบ 83 กิจกรรม คือ 1) องค์ประกอบด้านหลักการ 37 กิจกรรม 2) องค์ประกอบด้านวัตถุประสงค์ 4 กิจกรรม 3) องค์ประกอบด้านระบบงานกลไก 31 กิจกรรม และ 4) องค์ประกอบด้านเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ 11 กิจกรรม การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน ผู้วิจัยนำเสนอรูปแบบการบริหารในรูปแบบ Model มีชื่อว่า ANDAMAN'S "POST" MODEL หรือ "รูปแบบโพสต์แห่ง อันดามัน"

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร การประกันคุณภาพภายใน ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

* Corresponding Author. E-mail: watcharasuk14@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1) to develop school administrative model for achieving internal quality assurance of the secondary schools in South Andaman Area. 2) to examine school administration's proposed model for achieving internal quality assurance of the secondary schools in South Andaman Area. The research methodology include four steps as follows. Step 1: to study of the current school administration by questionnaire and in-depth interview. Step 2: to construct a proposed model of school administration and; evaluate the model by academic experts. Step 3: Delphi Technique to examine school administration's draft model and validate the content of the model by CV1 (Content Validity Index) method and Step 4: to study guidelines for the proposed model of the school administration by the focus group method. The result for development a proposed model of school administration for achieving internal quality assurance of the secondary schools in South Andaman Area with preliminary examining and confirm factors were summarized that there were 4 factors and 83 activities where the details were 37 activities in principle factor, 4 activities in objective factor, 31 activities in system and mechanism factor and 11 activities in the conditions for implementation proposed model factor. Guidelines for the proposed model of the school administration for achieving internal quality assurance in secondary schools in South Andaman Area where the researcher proposed model named ANDAMAN'S "POST" MODEL.

Keywords: Administrative model, Internal quality assurance, South Andaman Area

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นเอกสารแม่บทที่กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ ไว้ว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และที่สำคัญระบุให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ (The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization), 2004) โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาทั้งการจัดระบบโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน (The National Institute of Educational Testing Service, 2011)

ในการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษามีกระบวนการที่ต่อเนื่องกัน 3 องค์ประกอบ คือ 1) การประเมินคุณภาพ (Quality assessment) 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพ (Quality audit) และ 3) การพัฒนาคุณภาพ (Quality development) (The National Institute of Educational Testing Service, 2012) การจัดการศึกษาของโรงเรียน พบว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง สถานศึกษาไม่ได้สร้างระบบคุณภาพให้เกิดอย่างจริงจัง มุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ผลผลิตทางการศึกษายังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อาทิ ผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรระดับชาติ (O-NET) และระดับนานาชาติ (PISA) ต่ำมาก กระบวนการเรียนการสอนไม่ได้มาตรฐาน โดยเฉพาะภาษาไทย ซึ่งเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สำคัญ กระบวนการส่งเสริมคุณลักษณะหรือทักษะที่จำเป็นพื้นฐาน ยังไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีรูปแบบที่เป็นรูปธรรม หรือได้รับการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งระดับครอบครัว ห้องเรียน ชั้นเรียน โรงเรียน และชุมชน ยังไม่สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ Pibool (2014) ที่ผ่านมามีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในไว้หลายท่าน อาทิ Bunthot (2011) ได้นำเสนอไว้ว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีกระบวนการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายใน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 เตรียมความพร้อมของบุคลากร และกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาโดยยึดมาตรฐานการศึกษา ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการตามวงจรคุณภาพ และขั้นตอนที่ 3 จัดทำรายงานตนเอง ประจำปีเสนอต่อผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้ Janyapaibul (2012) ได้เสนอแนะเพิ่มเติมไว้ว่าการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน และควรมีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง มีรูปแบบหลากหลาย มีการสำรวจความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ Kwankaew (2013) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิผลทั้งนี้เพื่อจะได้ตอบสนองความต้องการให้มากที่สุด

สถานศึกษาในกลุ่มจังหวัดอันดามันได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำขึ้น (The National Institute of Educational Testing Service, 2013) เพื่อให้การดำเนินงานประกันคุณภาพเป็นไปตามหลักการของการประกันคุณภาพที่ว่า จะต้องสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคม โดยเน้นกระบวนการดำเนินงานที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน เข้ามามีส่วนร่วม อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ รวมทั้งให้มีส่วนร่วมในการกำกับติดตามการบริหารจัดการและการเรียนการสอน สถานศึกษาสามารถดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ และเกิดความยั่งยืน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพและให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed_ methods) (Creswell & Clark, 2011) ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประชากร

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 13 และเขต 14 จำนวนทั้งหมด 71 โรงเรียน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 60 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้รักษาการในตำแหน่ง จำนวน 60 คน ครูผู้สอนที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 60 คน รวม 120 คน

2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนโดยคัดเลือกจากโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งเลือกโดยวิธีเจาะจง

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะที่พบในระหว่างการทำนงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ลักษณะของเครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพทั่วไปเกี่ยวกับสถานศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลโดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ตามวิธีของ Dechpichai (1992) การวิเคราะห์เนื้อหาและการสรุปแบบสามเส้า

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน และตรวจสอบยืนยันเบื้องต้น

ประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

เครื่องมือวิจัย

1. ร่างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

2. แบบแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) และนำผลสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงรูปแบบ

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประชากร

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้เทคนิคเดลฟาย (Applied delphi technique) เป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรูปแบบกับนิยามตัวแปรที่ศึกษา โดยวิธี CVI (Content Validity Index) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

เครื่องมือวิจัย

1. แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Five-point rating scale) เพื่อประเมินระดับความเหมาะสมของรูปแบบ
2. แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ (Four-point rating scale) เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของรูปแบบกับนิยามตัวแปรที่ศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาดัชนีทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ โดยการพิจารณาค่าพิสัยควอไทล์กลาง (Interquartile range) เป็นรายชื่อ
2. หาค่า CVI (Content Validity Index) ดัชนีไม่ต่ำกว่า .78 และหาดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI) โดยใช้ค่าดัชนีไม่ต่ำกว่า .80

ระยะที่ 4 การศึกษาแนวทางการนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ประชากร

ประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

เครื่องมือวิจัย

แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยบันทึกและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำความคิดเห็นเหล่านั้นไปวิเคราะห์เพื่อหาดัชนีทามติ (Consensus) ของผู้เชี่ยวชาญ

ผล

1. รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามันมีอยู่ 2 ประเด็นดังนี้

1.1 คำชี้แจง

1.1.1 คีทษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามันให้เข้าใจ

1.1.2 ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ และสร้างความตระหนักแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 ดำเนินการตามรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามันทุกชั้นตอนให้ครบถ้วน

1.2 รายละเอียดของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามันมีดังนี้

1.2.1 หลักการของรูปแบบ (Principles) ประกอบด้วย

1.2.1.1 หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ประกอบด้วย

(1) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ผู้บริหารใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมทุกชั้นตอน

(2) หลักการกระจายอำนาจ หมายถึง ผู้บริหารพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพ ผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับความไว้วางใจที่ได้รับมอบหมาย สามารถใช้ดุลพินิจของตนได้ โดยเน้นผลงานที่เกิดขึ้นเป็นหลัก

(3) หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การปฏิบัติงานของโรงเรียนต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ตรงตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ ประหยัด ระบบบริหารจัดการที่คล่องตัวและการกำกับดูแลที่ดี โรงเรียนนำวงจรการควบคุมคุณภาพมาใช้

(4) หลักการเปิดเผยโปร่งใส หมายถึง กระบวนการทำงานต้องเป็นที่รับรู้รับทราบของผู้เกี่ยวข้อง มีความพร้อมให้ตรวจสอบได้

(5) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การที่ครู หรือบุคลากรได้รับมอบหมายหน้าที่ใดต้องรับผิดชอบทำงานนั้นให้เกิดผลดีที่สุด ต้องรู้ชัดเจนว่างานใดบุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้รับผิดชอบ

1.2.1.2 หลักการตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (Royal approaches) ประกอบด้วย

(1) หลักการเข้าใจ หมายถึง การสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานของครูและบุคลากร ด้วยการศึกษาค้นคว้าทุกมิติของสถานศึกษาและชุมชน ค้นหาสาเหตุของปัญหา รวบรวมองค์ความรู้

(2) หลักการเข้าถึง หมายถึง การสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยสร้างความเข้าใจและความมั่นใจกับผู้ปกครอง ชุมชน

(3) หลักการพัฒนา หมายถึง การเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนและชุมชน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ รวมทั้งติดตามประเมินผล

1.2.2 วัตถุประสงค์ (Objectives) ประกอบด้วย

1.2.2.1 เพื่อการวางแผนและเป็นแนวทางในการบริหารโรงเรียน เพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายใน

1.2.2.2 เพื่อดำเนินการบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

1.2.2.3 เพื่อให้สถานศึกษาได้ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการบริหารให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

1.2.2.4 เพื่อให้สถานศึกษามีการปรับปรุงคุณภาพการบริหารให้เป็นไปตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน

1.2.3 ระบบงานและกลไก (Systems) ประกอบด้วย

1.2.3.1 กำหนดเป้าหมายของโรงเรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา (Goal) หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ให้กลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ

1.2.3.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Strategic plan) หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดโครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงการจัดโครงสร้างหรือระบบบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน และการนำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามกรอบระยะเวลา และกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้

1.2.3.3 ประเมินคุณภาพภายใน (Evaluation) หมายถึง การจัดให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง และดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

1.2.3.4 จัดทำรายงาน (Report) หมายถึง การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและความสำเร็จของการบริหารจัดการโรงเรียนตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด

1.2.4 งานตามเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ (Tasks) ประกอบด้วย

1.2.4.1 ก่อนการดำเนินการ (Before proceeding)

แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพการดำเนินการในปัจจุบัน ประกอบด้วย

ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานกรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 1	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 2	กรรมการ
ผู้ทรงคุณวุฒิ คนที่ 3	กรรมการ
ผู้อำนวยการโรงเรียน	เลขานุการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน	ผู้ช่วยเลขานุการ
หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ ตัวแทนจากสถานประกอบการ ชุมชน องค์กรในท้องถิ่น ผู้แทนจากสมาคมผู้ปกครอง

หน้าที่ วางระบบประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามกฎกระทรวง อนุมัติมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และจัดทำคู่มือประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

1.2.4.2 ระหว่างดำเนินการ (Proceeding)

แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
ผู้แทนจากผู้ปกครอง ชุมชน 2-3 คน	กรรมการ
หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ	กรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน	เลขานุการ
หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน	ผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่ จัดทำมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ติดตาม ตรวจสอบ การนำแผนไปปฏิบัติตามกรอบระยะเวลาตามกำหนด สนับสนุน ผู้เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.2.4.3 หลังดำเนินการ (After proceeding)

ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและตรวจสอบคุณภาพ ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
ผู้แทนจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	
ที่หน่วยงานต้นสังกัดชั้นทะเบียนไว้	กรรมการ
หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 กลุ่มสาระ	กรรมการ
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงาน	เลขานุการ
หัวหน้างานประกันคุณภาพภายใน	ผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้ทำหน้าที่ติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการ งานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ของบุคลากรตามความรับผิดชอบ ประเมินการปฏิบัติงานของแต่ละกลุ่มสาระตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi technique) จำนวน 2 รอบ พบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่ามัธยฐานมากกว่า 3.5 ทุกข้อ และมีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์น้อยกว่า 1.5 ทุกข้อ แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อรายละเอียด ด้านองค์ประกอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน ในระดับมากและมากที่สุดอย่างเป็นเอกฉันท์ และผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความความเที่ยงตรงเนื้อหาเป็นรายข้อ I-CVI ไม่ต่ำกว่า .85 ทุกข้อและดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ S-CVI เท่ากับ .99

อภิปรายผล

1. จากผลการสร้างรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า รูปแบบประกอบด้วยองค์ประกอบที่กำหนดไว้คือ หลักการ วัตถุประสงค์ ระบบงานและกลไก เงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ สอดคล้องกับ Chomchuen (2012) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบไว้ว่า ควรมีองค์ประกอบหลัก คือ (1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ (2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ (3) ระบบงาน และกลไกของรูปแบบ (4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ (5) แนวการประเมินรูปแบบ โดยมีนิยามศัพท์เฉพาะประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ แนวทางการนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่ง

อันดามัน ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการบริหารในรูปแบบ Model มีชื่อว่า ANDAMAN'S "POST" MODEL หรือ "รูปแบบโพสต์แห่งอันดามัน" ซึ่งสอดคล้องกับ The National Institute of Educational Testing Service (2010) ที่เสนอไว้ว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม โดยยึดหลัก 1) การกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) การมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) 3) การแสดงภาระรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suchaira (2012) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวแปร ได้แก่ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำแผนพัฒนา การดำเนินงานตามแผนพัฒนา การตรวจสอบและทบทวน และการประเมินคุณภาพการศึกษา

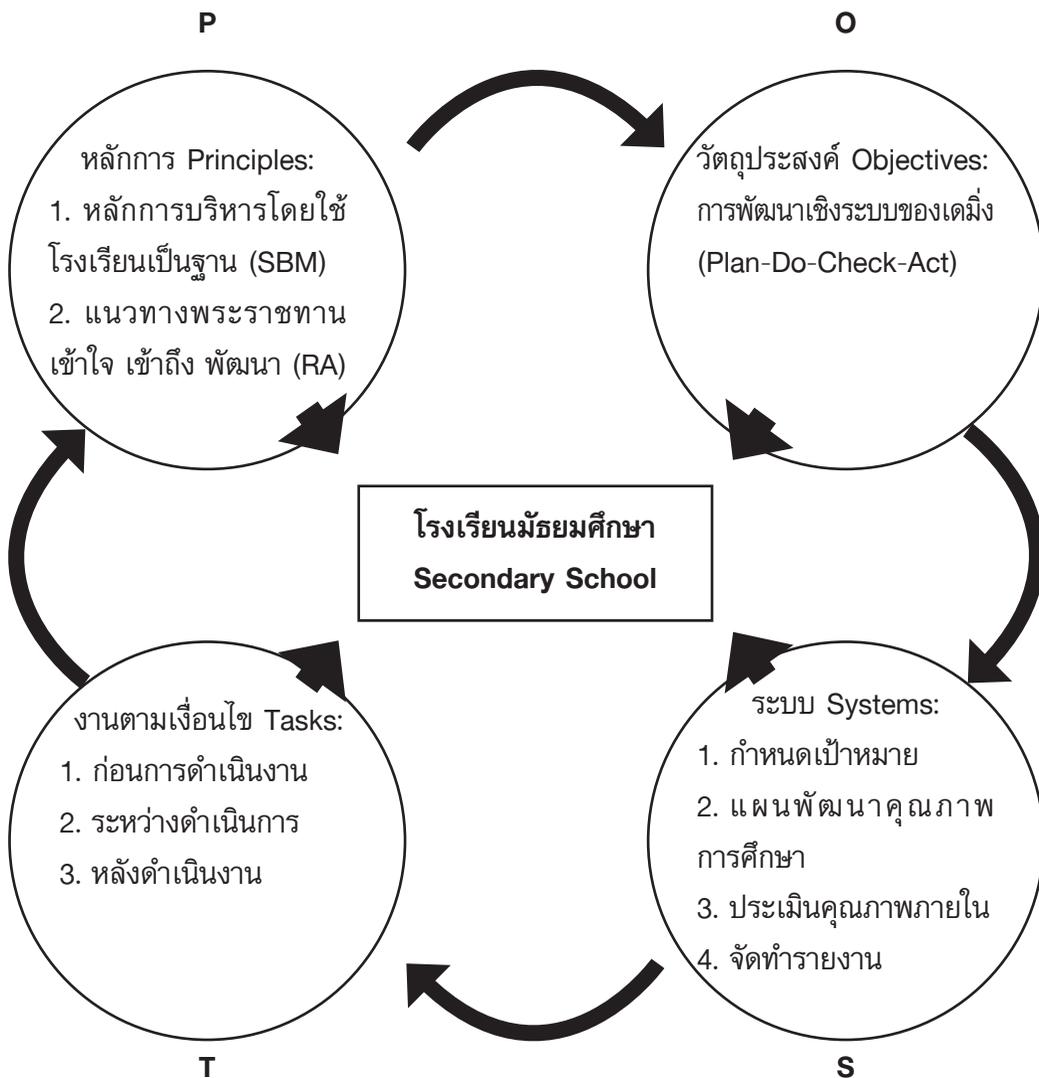
2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า มีมิติอย่างเป็นเอกฉันท์ และมีความเที่ยงตรงเนื้อหา ทั้งนี้เป็นเพราะว่ารูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามันสร้างขึ้นโดยวิธีการ การศึกษาหลักการเบื้องต้นของการบริหารและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหาร การประกันคุณภาพภายใน การพัฒนารูปแบบโดยวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน สอดคล้องกับ The National Institute of Educational Testing Service (2011) ที่ได้สังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีผลการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับดีและดีมากและได้รับการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานพบว่า ขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการดำเนินงาน ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเชิงระบบของเดมิ่ง (Plan-Do-Check-Act) เป็นพื้นฐานการปฏิบัติงาน ทุกขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เน้นการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM)

สรุป

จากการประมวลรายละเอียดต่าง ๆ ของรูปแบบการบริหารโรงเรียนเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน สามารถนำมาเขียนแผนภูมิรูปแบบของ ANDAMAN MODEL ได้ดังรายละเอียดในภาพที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอรูปแบบการบริหารในรูปแบบ Model มีชื่อว่า ANDAMAN'S "POST" MODEL หรือ "รูปแบบโพสต์แห่ง

อันดามัน” ประกอบด้วย หลักการ (Principles) วัตถุประสงค์ (Objectives) ระบบ (Systems) และงานตามเงื่อนไข (Tasks) และวิธีการนำรูปแบบดังกล่าวไปใช้ประกอบด้วย “คำชี้แจง” และ “รายละเอียด” ของรูปแบบที่ค้นพบ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคใต้ฝั่งอันดามัน ควรนำรูปแบบการบริหารเพื่อบรรลุผลการประกันคุณภาพภายใน ANDAMAN’S “POST” MODEL หรือ “รูปแบบโพสต์แห่งอันดามัน” ไปประยุกต์ใช้พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น

ภาพที่ 1 รูปแบบการบริหาร ANDAMAN'S "POST" MODEL

เอกสารอ้างอิง

- Bunthot, M. (2011). *The Development Model for Internal Education Quality Assurance Affecting School Quality Under the Jurisdiction of the Basic Education Commission*. Education Doctoral Thesis. Department of Management Studies, Ubon Ratchathani Rajabhat University. (in Thai)
- Creswell, J. W. & Clark, V. L. (2011). *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. (2nd ed.). Thousand Oaks: Sage.
- Chomchuen, P. (2012). *An Effective Academic Management Model with Community Participation for Schools under Offices of Primary Education Service Areas*. Education Doctorate Thesis. Department of Management Studies, Graduate School, Ubon Ratchathani Rajabhat University. (in Thai)
- Dechpichai, W. (1992). *Research and the Evaluation on Education Project and Behavioral Science Handbook*. Pattani: Faculty of Education Prince of Songkhla University. (in Thai)
- Janyapaibul, S. (2012). *Model of the Development Internal Quality Assurance in Schools Area under the office of School District 29*. Doctorate thesis in Educational Administration. Graduate School of Ubon Ratchathani Rajabhat University. (in Thai)
- Kwankaew, J. (2013). Relationship between Leadership and Administrative performance of Educational Administrative in Three Southern Border Province. *Journal of Yala Rajabhat University*, 8(1), 40-51. (in Thai)
- Pibool, S. (2014). *Course Management Efficiency*. Document Project Seminar Director of Secondary Schools Region 4 (Southern) Version 1, April 9 - 11, 2014. Suratthani: Diamond Plaza Hotel. (in Thai)
- Suchaira, A. (2012). *The development Model of Effectiveness of Internal Quality Assurance of the Basic Education*. Philosophy Thesis Postdoctoral. Department of Management, Graduate School, Buriram Rajabhat University.
- The Office for National Education Standards and Quality Assessment (Public Organization). (2004). *National Education Act of B.E. 2542 (1999), as amended (No. 2) B.E. 2545 (2002)*. Bangkok: Prikwarn Graphic Co.Ltd. (in Thai)

- The National Institute of Educational Testing Service. (2010). *Method of Internal Quality Assurance Development System for Schools Under the System, Regulations and Method of Education Quality Assessment B.E. 2553 (2010)*. Bangkok: Agricultural Cooperative Printing Demonstrations of Thai Ltd. (in Thai)
- _____.(2011). *Method of Internal Quality Assurance Development System for Schools Under the System, Regulations and Method of Education Quality Assessment B.E. 2553 (2010)*. Bangkok: Agricultural Cooperative Printing Demonstrations of Thai Ltd. (in Thai)
- _____.(2012). *Method of Basic Educational Standards for Practical and Concept of other Involvements*. Bangkok: Kosit Printing. (in Thai)
- _____. (2013). *Method of Continuous Educational Development Under the Ministerial Regulation of the System, Regulations and Method of Education Quality Assessment B.E. 2553 (2010)*. (Second Edition). Bangkok: Agricultural Cooperative Printing Demonstrations of Thai Ltd. (in Thai)